

До разової спеціалізованої ради ДФ 58.053.039
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(46027, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса, 2)

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри
машинознавства та транспорту Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Горбатюка Романа Михайловича на дисертаційне дослідження
Діди Галини Анатоліївни на тему: «Формування у студентів медичних
коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку
засобами інформаційних технологій», яке представлено на здобуття
ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Актуальність теми дослідження. Виконання завдань, пов'язаних із реформуванням медичної галузі в Україні, потребує якісного вдосконалення професійної підготовки медичних працівників, зокрема, медичних сестер. Це вимагає від педагогічних працівників медичних коледжів оновлення змістового компонента освітнього процесу для забезпечення готовності майбутніх фахівців до особистісно-професійного саморозвитку.

Майбутні медичні сестри повинні бути освіченими, мобільними, самостійними у прийнятті рішень, відповідальними за наслідки своєї діяльності та готовими до особистісно-професійного саморозвитку, що дуже важливо у період повномасштабної війни. З огляду на це, одним із головних завдань медичної освіти є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних медичних фахівців, орієнтованих на постійний особистісно-професійний саморозвиток. Це ставить перед системою медичної освіти складне завдання вдосконалення освітнього процесу підготовки майбутніх медичних сестер.

Дисертантка мотивовано підійшла до вибору теми і сформулювала її таким чином, щоб акцентувати увагу наукової громадськості на

необхідності розроблення експериментальної методики формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій. Тому дослідження Г. А. Діди, присвячене мало розробленій і складній теоретико-методичній проблемі професійної підготовки майбутніх медичних фахівців, які здобувають освіту в медичних коледжах, слід визнати актуальним і своєчасним.

Окремої уваги заслуговує потреба у динамічних змінах професійної підготовки студентів у медичних коледжах, комплексність, теоретична і практична значущість піднятої проблеми, що означає не тільки претензію на новизну самої теми і тематики, а й у новому баченні проблеми дослідження, створення нового та переосмислення старого бачення питання формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій.

Наукова новизна результатів дослідження. Під час формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій авторка зуміла отримати значущі наукові результати, які характеризуються новизною. Цінним є те, що вперше визначено й експериментально перевірено психолого-педагогічні умови та спроектовано структурну модель формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку.

Позитивним є те, що здобувачкою проведено історико-педагогічний аналіз потенціалу медичної передвищої освіти для особистісно-професійного саморозвитку студентів, як пише авторка дисертації – «яка підтверджує, що головними характеристиками саморозвитку в медичній сфері поряд із професійними знаннями та вміннями є відповідальність, цілеспрямованість, працьовитість, гуманізм, свідомість обов'язку, витримка та самовладання». Визнаємо, що дисертантка зуміла у дисертаційній роботі конкретизувати навчально-методичне й інформаційне забезпечення процесу

формування мотиваційного, когнітивного, емоційного та діяльнісного компонентів готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів саме за допомогою використання сучасних інформаційних технологій.

Практичне значення результатів дослідження. Практична значущість одержаних результатів дослідження полягає в розробці й упровадженні в професійну підготовку студентів медичних коледжів спецкурсу «Особистісно-професійний саморозвиток майбутнього медичного працівника», інноваційних форм і методів, які базуються на використанні інформаційних технологій та підвищують їх готовність до особистісно-професійного саморозвитку. Обґрунтовано та апробовано психолого-педагогічні умови і структурну модель, що позитивно вплинуло на формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. Розроблено науково-методичні матеріали та навчально-методичний поради́ник для викладачів медичних коледжів з метою вдосконалення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти під час професійної підготовки на основі використання інформаційних технологій.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам. Наукова робота Галини Анатоліївни Діди складається з україномовної та англomовної анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів викладу основного матеріалу, висновків, списку використаних джерел – 276 позицій. Загальний обсяг дисертації становить – 333 сторінки, з яких основного тексту – 193 сторінки.

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження та її актуальність, визначено об'єкт і предмет, окреслено завдання та методологію дослідження, висвітлено наукову новизну та практичне значення праці, вказано експериментальну базу, описано апробацію та публікації за темою дослідження.

У першому розділі **«Теоретичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісного та професійного саморозвитку»**, на основі аналізу наукових напрацювань, на які опирався автор при написанні дисертації, висвітлено основні дефініції дослідження особистісно-професійного саморозвитку. Також висвітлено зарубіжний досвід вивчення саморозвитку особистості.

Окреслено педагогічний потенціал медичного коледжу у професійному саморозвитку студента, який проявляється в сукупності сформованих традицій, реальних можливостей та тенденцій розвитку медичної освіти.

Представлено освітньо-професійну програму (ОПП) спеціальності 223 Медсестринство відносно особистісно-професійного саморозвитку студентів і використання інформаційних технологій. Так, основний фокус розглянутої ОПП направлено на формування та розвиток професійних компетентностей у сфері лікувальної справи з урахуванням специфіки роботи лікувально-профілактичних закладів.

У другому розділі **«Практичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій»** здобувачка чітко окреслює потенціал інформаційних технологій у формуванні готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. Головний акцент у цьому розділі поставлений на ґрунтовний розгляд ключових засобів інформаційних технологій, які доцільно використовувати в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти.

Окрім цього, значну увагу приділено визначенню компонентів, критеріїв, показників, рівнів, психолого-педагогічних умов формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій. Обґрунтування специфіки, сутності та структури формування готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів дозволило

авторці побудувати структурну модель, яка відображає зміст формувального етапу експериментально-дослідної роботи дослідження.

У третьому розділі «**Дослідно-експериментальна перевірка ефективності діяльності з формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій**» висвітлено стан сформованості готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів на констатувальному етапі дослідження, організацію і методику проведення формувального етапу експериментального дослідження, а також прикінцеві результати дослідження та їх аналіз.

Загальні висновки дисертаційного дослідження адекватні його завданням, повною мірою відображають зміст і структуру дисертації, чітко сформульовані, несуть конкретне смислове навантаження, забезпечують цілісне сприйняття дисертаційної роботи. Бібліографічний опис у списку літератури зроблено з дотриманням сучасних установлених вимог.

Повнота викладу основних положень дисертації в наукових виданнях. Основні положення і результати дисертаційного дослідження відображено в 22 публікаціях автора (18 – одноосібні), з яких – 7 публікацій відображають основні наукові результати дисертації (5 статей у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у міжнародному виданні, 1 навчально-методичний poradnik), 15 публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Наукові публікації містять обґрунтовані та вичерпні результати відповідно до поставлених завдань.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація Діди Галини Анатоліївни відповідає спеціальності, за якою вона подана до захисту. Її структура, зміст і висновки повністю відображають основні положення дослідження. Оформлення дисертації відповідає вимогам, визначеним наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час рецензування дисертації, порушень академічної доброчесності через програми перевірки на плагіат і текстових запозичень не виявлено. Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням, усі наукові положення та висновки, вкладені в ній, створені автором особисто.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію є декілька моментів, на які можна звернути увагу:

1. Розкриваючи зміст структурної моделі формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку (п.2.3), авторка не виокремила взаємозв'язок організаційного, спонукального та практичного етапів з представленими психолого-педагогічними умовами.

2. Розроблений дисертанткою методичний поради́ник для викладачів, щодо особливостей використання сучасних інформаційних технологій в професійній підготовці студентів медичних коледжів, безумовно заслуговує на увагу. Бажано було б подати перелік тем, які він розкриває, можна у вигляді таблиці. Така інформація збагатила б практичний матеріал дисертаційної роботи.

3. У п.3.2 авторка зазначає, що «студенти експериментальної групи мали змогу, використовуючи отриману на лекціях інформацію, розробити проєкт бази даних». Вважаємо було б доречно навести приклад такої бази даних у додатках.

Про те зазначені зауваження не знижують високої теоретичної та практичної цінності проведеного наукового дослідження, яке є концептуальним, цілісним, завершеним, що робить вагомий внесок у розвиток професійної освіти.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Діди Галини Анатоліївни «Формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-

професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій» є самостійною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 і затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а Галина Анатоліївна Діда – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри машинознавства та
транспорту Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Роман ГОРБАТЮК

